

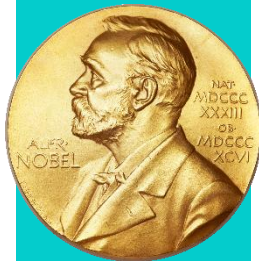


ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

Серія «Лауреати літературних премій»



Луїза Глюк



Лауреат
Нобелівської
премії-2020

Бібліографічний
СПИСОК

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
Відділ наукової інформації та бібліографії

Серія: Лауреати літературних премій

Луїза Глюк
Лауреат Нобелівської премії-2020

Бібліографічний список

Запоріжжя
2020

УДК 016:821.112.2(73)

Г52

Г52 **Луїза Глюк – лауреат Нобелівської премії-2020** : бібліогр. список / КЗ «ЗОУНБ» ЗОР, Від. наук. інформації та бібліографії ; [уклад. М. Маслової]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2020. – 28 с. – (Лауреати літературних премій).

© Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека, 2020.

© М. Маслової, укладання, 2020.

Письменство – це свого роду помста обставинам. Невдача, втрата, біль: якщо ти щось з них створиш, значить, ці події тебе не перемогли.

Луїза Глюк

Луїза Елізабет Глюк (в інших перекладах Глік) – американська поетеса та есеїстка. Лауреатка багатьох літературних премій, у тому числі Нобелівської премії з літератури (2020). Вона дебютувала у 1968 році і з того часу опублікувала дванадцять збірок віршів і кілька томів поетичних есе.

Луїза Глюк народилася в Нью-Йорку 22 квітня 1943 року в сім'ї Даніеля Глюка (1905-1985) та Беатрис (уродженої Гросбі, 1909-2011). Крім неї, в родині було ще двоє дітей: старша сестра Сюзанна (1941), яка померла до народження Луїзи, та молодша Тереза (1945-2018). Бабуся і дідусь по батьківській лінії, угорські євреї, які емігрували до США, утримували продуктовий магазин у Нью-Йорку. Батько – один із власників патенту та засновників компанії з виробництва ножа Х-Акто¹; мати – випускниця коледжу Уеллслі, присвятила своє життя родині. Луїза Глюк – племінниця економістів і статистиків Соломона та Саймона Кузнеців.

Початкову освіту Луїза отримала від батьків. Вірші почала писати у ранньому віці. З дитинства вивчала грецьку міфологію та історію, що позначилося на подальшій творчості. У підлітковому віці у дівчинки діагностували нервову анорексію, яка стала значною проблемою її пізнього підліткового та юнацького віку. В одному есе сама Луїза описала хворобу як

¹ Відомий канцелярський ніж із гостро заточеним неправильно-трикутним лезом.

результат спроби відстояти свою незалежність від матері, в іншому – пов'язала зі смертю старшої сестри.

Наприкінці навчання в середній школі в Хьюлетт (штат Нью-Йорк) була вимушена проходити психоаналітичне лікування. Навіть покинула школу, щоб зосередитися на реабілітації (але, попри обставинам, отримала середню освіту в 1961 р.). Згодом про це рішення Луїза написала так: «Я розуміла, що в якийсь момент я збираюся померти. Я знала більш яскраво, вісцерально, що я не хочу помирати». Наступні сім років вона проходила лікування, та, нарешті, подолала хворобу.

Через хворобу свого часу Луїза не змогла вступити до коледжу на денну форму. Вона сама розуміла відмову від вищої освіти на користь терапії як необхідної умови та згадувала: «... мій емоційний стан, моя надзвичайна жорсткість поведінки і шалена залежність від ритуалу унеможливили інші форми навчання». Замість цього стала брати уроки поезії в коледжі Сарі Лоуренс. Згодом записалася на поетичні семінари до Школи загальної освіти Колумбійського університету, де пропонували спеціальні програми для особливих студентів. Протягом 1963-1965 років вчилася у Леоні Адамс і Стенлі Куніца. Саме ці наставники й стали, як вважає Луїза, визначальними в її розвитку як поетеси.

Так і не отримавши диплома про вищу освіту, дівчина влаштувалася на роботу як секретарка. У 1967 році вийшла заміж за Чарльза Герца-молодшого. На жаль, цей шлюб не став щасливим та закінчився розлученням.

У 1968 році Глюк опублікувала свою першу збірку віршів «Первісток» з доволі злими віршами, де центральною постаттю виступила Жанна Д'Арк. Проте збірку вельми позитивно зустріла критика.

Однак потім Луїза пережила період письменницької кризи, яку здолала після 1971 року – з початком викладацької діяльності в Годдард-коледжі у Вермонті. Вірші, написані за цей час, були зібрані у книзі «Будинок на болотах» (1975). Деякі з критиків назвали її проривною роботою та свідомством «відкриття відмінного голосу».

У 1973 році відбулися зміни в особистому житті Луїзи – народився син Ной (зараз працює сомельє і мешкає у Сан-Франциско). Батьком дитини став Джон Драноу (1948-2019), письменник, який розпочав річну письменницьку програму у тому ж коледжі, де працювала Луїза. Через чотири роки пара вирішила офіційно оформити свої стосунки.

У 1980 році Драноу і Френсіс Фойгт, чоловік поетеси Еллен Брайант Фойгт, стали співзасновниками приватного кулінарного інституту Нової Англії, а Луїза та Еллен – першими інвесторками та членкинями ради директорів.

Того ж року публікується третя збірка поетеси – «Низхідна фігура». Цього разу критика не була такою прихильною. Наприклад, поет Грег Кузьма звинуватив Глюк у «ненависті до дітей», про що свідчив її (тепер широко антологізований) вірш «Утоплені малята». У ньому поетеса описує смерть дітей, страшно та насильницьку. Описує рівно, помірковано, просто дивиться впритул. Вірш присвячений старшій померлій сестрі. Але до цієї теми Глюк в своїх поезіях повертається знову і знову, наче боїться, що проживає своє життя замість сестри [30]. Однак в цілому книга була прийнята добре.

1980-й рік приніс й лиху подію – пожежа знищила будинок Глюк у Вермонті, що призвело до втрати всього її майна. Вірші, написані згодом, увійшли до збірки «Тріумф Ахілла» (1985). Збірка була схвально зустрінута критиками та відзначена нагородами. Так, у статті для «The New York Times» Ліз

Розенберг дала оцінку збірці як «чистішої та гострішої» порівняно з попередньою. Критик Пітер Стітт у «Джорджії Рев'ю» заявив, що Глюк входить «у число видатних поетів нашого часу». Вірш «Глузливий апельсин», який часто називають феміністським гімном, був зарахований до «антологічних творів», настільки часто його цитували, вивчали та друкували в поетичних антологіях.

У 1984 році Луїза Глюк розпочала роботу на кафедрі англійської мови Вільямс-коледжу в Массачусетсі як старша викладачка. 1990 рік ознаменувався випуском збірки віршів «Арарат». Через 22 роки критик «The New York Times» Гарнер Двайт назвав її «найбільш бруталною та сповненою горя американською поезією, опублікованою за останні 25 років».

Ця книга стала рефлексією на смерть батька Деніела Глюка у 1985 році та загалом на непроті стосунки всередині сім'ї. Перша та остання поеми збірки починаються зі слів «Long ago, I was wounded» («Колись давно мене було поранено») – та наприкінці збірки авторка доходить злагоди з собою та своїм сімейним минулим: «...я думала, цей біль значив, що мене не любили. Він значив, що я любила» [28].

Слідом була опублікована одна з найпопулярніших і схвалених критиками книг «Дикий ірис» (1992). Видавництво Weekly проголосило її «важливою книгою», яка демонструє «прекрасну поезію». Критик Елізабет Лунд у «The Christian Science Monitor» назвала книгу «важливою віхою». У 1993 році збірка отримала Пулітцерівську премію, зміцнивши репутацію Луїзи Глюк як видатної американської поетки.

1990-ті принесли літературний успіх, але це був період особистих проблем Луїзи. Її шлюб з Джоном Драноу закінчився розлученням. Важкий характер чоловіка вплинув на їхні ділові

відносини, у результаті чого Драноу був відсторонений від посади в Кулінарному інституті Нової Англії.

У 1994 авторка публікує збірник есе під назвою «Докази і теорії: нариси поезії», втіливши свій власний досвід у письменстві. Незабаром виходить збірка віршів «Лугові землі» (1996) про природу любові й руйнування шлюбу. За нею слідує ще дві: «Vita Nova» (1999) і «Сім століть» (2001).

Довга поема в шести частинах «Жовтень» (2004) стала відповіддю Глюк на події 11 вересня 2001 року. Цей твір обмірковує теракт, точніше – його наслідки, тому в назві згаданий «жовтень», а не «вересень». По суті, це єдина поезія Глюк, що має політичне спрямування, будучи все ж таки глибоко ліричною. Утішитися після акту насилля – природна потреба, каже вона. Але насилля так змінило нас, що ми не знаємо, як зцілювати це, уже незнайоме, тіло. Ми буквально живемо в нових покалічених тілах і треба не прагнути вилікуватися, а навчитися жити з хронічною хворобою. Тепер вже назавжди. В поемі є один, вкрай сильний образ: «мить, коли Я перестала говорити». Цю мить, каже поетеса, нема сенсу описувати, бо що зміниться від того, що ти зможеш описати звук, якого не було. Цей твір таки став розрадою, бо зцілитися (наполягає Глюк) означає навчитися боліти. Луїзі Глюк вдалося заговорити загальний біль [30].

Того ж року авторка влаштувалась до Єльського університету.

У 2002 році нью-йоркське видавництво «ARS-INTERPRES» розпочало випуск двомовної (англо-російської) серії поетичних творів сучасних американських поетів. Першою стала книга Імона Греннана. Слідом були видані збірки Фредеріка Смока та Луїзі Глюк. До збірки увійшли поезії різних років: з «Дикого ірису», «Вечірніх молитов», «Лугових земель» тощо. Критик Ірина Ковалева назвала ці твори «даром та радістю для всіх, хто

закоханий у поезію», а автора – «не просто «хорошим поетом», а дивним, справжнім, сильним талантом» [17, с. 270].

Після вступу до Єльського університету Глюк продовжувала видавати вірші. За цей час були опубліковані збірки «Аверно» (2006), «Життя на селі» (2009), «Вірна і доброчесна ніч» (2014). У 2012 році виходить збірка «Вірші: 1962-2012», яку було названо «літературною подією». 2017 рік ознаменувався виходом у світ збірки есе під назвою «Американська оригінальність».

Наразі Луїза Глюк – членкиня Американського філософського товариства, Американської академії мистецтв і літератури, канцлерка Академії американських поетів та професорка Єльського університету.

Глюк часто називають автобіографічним поетом, її творчість відома своєю емоційною інтенсивністю і тим, що спирається на міфи, історію або природу для роздумів про особистий досвід і сучасне життя. Її поезія інтимна, як і лічить ліриці. Вона, наприклад, написала книгу про те, як пережила смерть батька. Або дві книги, в яких обмірковувала своє дуже складне розлучення. Але в першому випадку переказувала біблійний міф про Великий потоп, про тих хто вижив і дрейфує, поки ковчег закріпиться на Арараті. Обдумувала, як вижити в світі без Ноя, як заново заселяти покарану смертю землю. А в збірниках про розлучення переповідала міфи про подорожі у пекло, про пошуки ідеального кохання в потойбіччі – від Орфея до Петрарки. Або, скажімо, у поетеси згорів будинок. І от з'являється книга, написана за мотивами «Іліади» – «Тріумф Ахілла», в якій вона розмірковує, чи варта твого гніву здобич, яку у тебе відняли, і чи готовий ти до наслідків того гніву. Робити з маленького життя епічне полотно – на цьому Глюк знається, на цьому знається й сама поезія. Поетеса погоджується, коли кажуть, що її вірші – автобіографії, тільки завжди уточнює: це така автобіографія, в

якій немає історії, немає події, немає послідовності і немає головного героя [30].

Серед критиків і рецензентів навіть була дискусія про те, чи правильно вона оцінюється як конфесійний поет через переважну передачу подій в своїх віршах від першої особи та інтимних моментах, часто натхнених особистим життям.

Вчений Роберт Бейкер стверджував, що Глюк «безсумнівно є конфесійним поетом в деякому основному сенсі», в той час як критик Майкл Роббінс наполягав, що поезія Глюк, на відміну від поезії конфесійних поетів Сільвії Плат або Джона Беррімана, «залежить від фікції приватного життя». Іншими словами, вона не може бути конфесійним поетом, якщо не звертається до аудиторії.

Інші зауважували, що вірші Глюк можна розглядати як автобіографічні, але її техніка використання міфології і проживання різних персонажів робить вірші поетеси більше ніж просто зізнаннями. Літературознавиця Хелен Вендлер зазначала: «У їх перекосі і резервах [вірші Глюк] пропонують альтернативу першої особи «сповіді», залишаючись при цьому незаперечно особистим».

Луїза Глюк найбільш відома своїми ліричними віршами з лінгвістичною точністю і строгим тоном. Здається, ключове слово для опису її поезії – аскетичний. Її тексти безжальні, і це та якість, яка властива справжньому мистецтву. Воно немов наводить нашу внутрішню оптику на граничну різкість. І без того лаконічна і сухувата англійська мова очищена поетесою до якихось зовсім вже міфологічних основ. Виходить той самий екзистенціальний і лінгвістичний холодок, який пронизує душу читача до кісток. Мабуть, це складне почуття, але у підсумку, безсумнівно, цілюще [9].

Поет Крейг Морган Тейчер описує її як письменницю, для якої «слів завжди мало, їх важко добути, і їх не можна

пропустити». Літературознавиця Лаура Куїнні стверджує, що її обережне використання слів помістило авторку у «ряд американських поетів, які цінують жорстке стиснення лірики» від Емілі Дікінсон до Елізабет Бішоп. Крім того, критики зазначають літературний вплив на її творчість Роберта Лоуелла, Райнера Марії Рільке і Емілі Дікінсон та інших.

У своїх віршах Луїза Глюк нечасто використовує риму, замість цього покладається на повторення, згладжування та інші техніки для досягнення ритму.

Хоча твори поетеси тематично різноманітні, літературознавці та критики виділили декілька тем, які мають першорядне значення. В першу чергу, можна сказати, що поезія Луїзи Глюк зосереджена на травмі, оскільки протягом всієї своєї кар'єри вона писала про смерть, втрати, відкидання, крах відносин та спроби зцілення й оновлення. У дослідженні цих широких тем її вірші стали відомі своїми відвертими висловлюваннями печалі і самотності.

Так, Деніел Морріс відзначає, що навіть її вірш, в якому використовуються традиційно щасливі або ідилічні образи, «передбачає усвідомлення автором смертності, втрати невинності». Джоанн Фейт Діль повторює цю думку, коли стверджує, що «це почуття кінця»... надає віршам Глюк їх ретроспективну силу», вказуючи на її перетворення звичайних об'єктів, таких, наприклад, як дитячий візочок, в уявлення про самотність і втрати. Проте для поетеси травма, можливо, відкриває шлях до більш глибокого розуміння життя, і ця концепція, можливо, найбільш явно досліджена в «Тріумфі Ахілла». Тріумф, про який йдеться в назві, – це прийняття Ахіллесом смертності, що дозволяє йому стати більш реалізованою людиною. У 1985 році Луїза Глік отримала Національну премію критиків за збірку «Тріумф Ахілла», в якому

звернулася до архетипових образів з класичних міфів, чарівних казок і Біблії.

Відносини між протиборчими силами життя і смерті у творчості авторки вказує на ще одну з її загальних тем: бажання. Наприклад, про прагнення до любові й уваги, до розуміння або до здатності передавати істину. Але її підхід до бажання відрізняється амбівалентністю. Морріс стверджує, що вірші Глюк, в яких часто зустрічаються суперечливі точки зору, відображають «її власне двоїсте ставлення до статусу, влади, моралі, статі і, перш за все, мови».

Критик Роберт Бойер говорить про двоїсте ставлення поетеси до бажання як про результат «напруженого самоаналізу». Він стверджує, що «вірші Глюк в своїх кращих проявах завжди коливалися між огидою і твердженням, чуттєвою безпосередністю і роздумами ...».

Напруга між конкуруючими бажаннями в творчості Глюк проявляється як в її сприйнятті різних персонажів від вірша до вірша, так і в її різному підході до кожної збірки своїх віршів. Саме це й спонукало поета і літературознавця Джеймса Лонгенбаха заявити, що «зміни – найвища цінність Луїзи Глюк» і «якщо зміни – це те, чого вона найбільше прагне, це також те, чому вона найбільше чинить опір, що для неї є найважчим придбанням».

Ще одне поетичне захоплення Луїзи Глюк – природа, місце дії багатьох її віршів. Як відомо, в «Дикому ірисі» квіти в саду мали розумні емоційні голоси і зверталися до садівниці. Цитата з того віршу нині набула неабиякої популярності: «Все, що повертають із забуття, повертається, набуваючи голос». Однак вище згаданий Морріс відзначає, що «Будинок на болотах» також пов'язаний з природою і може бути прочитаний як перегляд романтичної традиції поезії про природу. В «Арараті» також

«квіти стають мовою жалоби», корисними як для поминання, так і для змагань між скорботними, щоб визначити «право власності на природу як значущу систему символізму». Таким чином, у творчості поетеси природа – це те, що потрібно як критично оцінювати, так і приймати.

Як зазначав автор і критик Алан Вільямсон, Глюк також може іноді припускати божественне, наприклад, у вірші «Небесна музика» заявляє, що «коли ви любите світ, ви чуєте небесну музику», або в «Дикому Ірисі», де божество говорить за допомогою зміни погоди.

Тематично поезія Глюк також відрізняється тим, чого уникає. Морріс стверджує, що «твори Глюк найчастіше уникають етнічної ідентифікації, релігійної класифікації або гендерної приналежності. Фактично її поезія часто заперечує критичні оцінки, які підтверджують політику ідентичності як критерій літературної оцінки. Вона пручається канонізації як поет, поставлений через дефіс (тобто як «єврейсько-американський» поет, або «феміністський» поет, або «натуральний» поет), що віддає перевагу замість цього збереженню аури іконоборства або чогось проміжного».

Вона сама намагається якомога швидше втекти від будь-яких спроб її якось означити і описати. Чи не кожне інтерв'ю Глюк починається з репліки: «Коли у мене складається якась завершена картина самої себе, я тут же її руйную». Десь третина всіх її віршів закінчується фразою: «А може, й ні...» [30].

Недавній Поет-лауреат Америки Роберт Хаас так писав про творчість авторки: «Луїза Глюк – один з найчистіших і найдосконаліших ліричних американських поетів. Вона пише в характерній лаконічній і елегантній манері. У той же час її вірші розповідні, і предмет розповіді дається у всіляких ракурсах і з

різних точок зору, нагадуючи ту ретельність, з якою стара сонетна форма розповідає про кохання» [12].

Творчість Луїзи Глюк була і залишається предметом наукових досліджень. Її вірші, витримані в благородній класичній манері і, в першу чергу, сфокусовані на рефлексії персонального досвіду, давно стали об'єктом академічних досліджень, а недостатня популярність поетеси за межами Сполучених Штатів пояснюється здебільшого тим, що поезія в цілому не дуже добре експортується за межі рідної мови [31]. Вірші Глюк широко антологізовані, зокрема, в «Антології поезії Нортон», «Оксфордській книзі американської поезії» та «Колумбійській антології американської поезії». Її документи, включаючи рукописи, листування та інші матеріали, зберігаються в Бібліотеці рідкісних книг і рукописів Бейнеке Єльського університету.

Луїза Глюк отримала численні нагороди за свою творчість. Серед них наступні: премія Американської академії мистецтв та літератури в галузі літератури (1981), премія Мелвілла Кейна та Національна премія гуртків критиків книг за «Тріумф Ахілла» (1985), Національна премія Ребеки Джонсон Боббіт за «Арапат» (1992), премія Вільяма Карлоса Вільямса та престижна Пулітцерівська премія за «Дикий ірис» (1993), премія PEN / Марти Альбранд за перше наукове видання «Докази та теорії: нариси поезії» (1995), літературна премія Ланнан (1999), Книжкова премія Посла англомовного союзу за «Vita Nova» (2000), медаль до 50-ї річниці Школи гуманітарних наук, мистецтв та соціальних наук Массачусетського технологічного інституту (2001), премія Боллінгена (2001), Книжкова премія Посла англомовного союзу та LL Winship / PEN New England Award за «Аверно» (2007), нагорода Воллеса Стівенса Академії американських поетів (2008), премія Айкена Тейлора за сучасну американську поезію (2010), Книжкова премія «Лос-Анджелес

Таймс» за «Вірші. 1962-2012» (2012), Національна книжкова премія за «Вірну і доброчесну ніч» (2014), золота медаль Американської академії мистецтв та літератури в поезії (2015), Національна гуманітарна медаль (2015), премія Транстремера (2020).

Неодноразово отримувала почесні звання: Почесний доктор Вільямс-коледжу (1993) та коледжу Міддлбері (1996); Поет штату Вермонт (1994-1998); Поет-лауреат при бібліотеці Конгресу (2003-2004) – це найвища честь, якої може удостоїтися американський поет; Обрана членкиня Американської академії мистецтв і наук (1993), Американської академії мистецтв та літератури (1996), Американської академії досягнень (2012) та Американського філософського товариства (2014).

Була стипендіаткою Національного фонду стипендій мистецтв (1970, 1979-80, 1988-89), Фонду Гугтенгайма для творчих мистецтв (1975, 1987).

Окрім того, збірки «Дикий ірис», «Vita Nova» та «Averno» – фіналісти Національної книжкової премії. Збірка «Сім віків» стала фіналісткою Пулітцерівської премії та Національної премії гуртків критиків книг, а «Життя на селі» – Національної премії гуртків критиків книг та Міжнародної поетичної премії Гріффіна.

І, нарешті, у 2020 році Луїза Глюк отримала найпрестижнішу нагороду – Нобелівську премію з літератури з формулюванням: «За її безпомилковий голос, який суворою красою підносить індивідуальне існування до масштабів всесвіту». Цікаво, що у букмекерських списках 2020 року лідувала франко-гваделупська письменниця Маріз Конде – чорна феміністка, авторка кількох романів про проблеми темношкірих жінок у колоніальному світі. Багато хто готував нагороду Людмилі Улицькій (як опонентові путінського режиму), часто звучало ім'я Джоан Роулінг. Навіть такі спірні з точки зору

світового культурного істеблішменту фігури, як Стівен Кінг і Мішель Уельбек, вперше серйозно розглядалися в якості можливих кандидатів.

Вибравши лауреатом американку Луїзу Глюк, Нобелівський комітет фактично відмовився солідаризуватися з якою-небудь частиною процесів, що відбуваються сьогодні в світі, поставивши тим самим літературу і служіння їй вище дріб'язкової злободенності. Вручивши нагороду Луїзі Глюк, Нобелівський комітет знову м'яко, але непохитно дав зрозуміти, що не збирається прогинатися під вимоги моменту і солідаризуватися з будь-якою системою цінностей, а в прийнятті рішень спирається виключно на художню значимість текстів лауреата, без урахування його національної, расової, гендерної приналежності і тому подібних речей [31].

Обгрунтовуючи своє рішення, голова Нобелівського комітету Андерс Ольсон назвав поезію Глюк «відкритою і безкомпромісною, в якій є бажання бути зрозумілою...». «В її творчості, – продовжує Андерс Ольсон, – сильний автобіографічний елемент, але поезію її не можна назвати суто особистісною або тільки сповідальною. Вона прагне до універсальності. В її поезії зливаються воедино три основні риси: постійне звернення до теми сім'ї, жорсткий, але разом з тим грайливий розум і витончене почуття композиції». Луїзу Глюк прославляють за її поетичну безкомпромісність і невпинне прагнення до ясності. Здається, її поезія і правда може стати антидотом для хаосу і хиткості останнього часу [9].

Луїза Глюк – 16-я жінка, удостоєна Нобелівської премії з літератури. У числі її попередниць – Надін Гордимер з Південної Африки, американка Тоні Моррісон, польська письменниця Ольга Токарчук і білоруська письменниця Світлана Алексієвич [15].

(За матеріалами інтернет-джерел).

*Теплота, печаль, ніжність,
ностальгія – в поезії Глюк багато
нот. В її голосі – надія на
можливість знайти сенс життя
– і це в XXI столітті!*

Ілля Кукулін

ТВОРИ

1. Вірші Луїзи Глік в перекладах Ірини Шувалової // Litcentr : сайт. – URL: <https://litcentr.in.ua/load/300-1-0-3058>. – Дата публікації: 11.10.2020.
2. Глик Л. Стихи [Текст] / Луиза Глик ; пер.: В. Черешня, И. Мизрахи, Г. Стариковский, А. Нестерова // Иностран. лит. – 2004. – № 4. – С. 92-98.*²
3. Глик Л. Стихотворения / Луиза Глик ; пер. В. Черешни // Зинзивер. – 2011. – № 5. – URL: <http://www.zinziver.ru/publication.php?id=3320>
4. Глюк Л. [Стихи] / Луиза Глюк ; пер. и вступ. слово Бориса Кокотова // Гостиная : [электрон. лит.-худ. журн.]. – 2016. – Вып. 3. – URL: <https://gostinaya.net/?p=2102>
5. Глюк Л. Дикий ирис [Текст] / Луиза Глюк ; [пер. с англ. Бориса Кокотова]. Женщина в саду. Маргиналии : [послесл. о творчестве автора] / Михаил Горелик. – Москва : Водолей, 2012. – 120 с.
6. Глюк Л. Стихи [Текст] / Poems / Луиза Глюк ; пер.: В. Черешня, И. Мизрахи, Г. Стариковский, В. Гандельсман, М. Дубровская, Л. Панн, Х. Ольшванг. – Bronx : Ars-Interpres, 2002. – 98 с. – Текст парал. на рус. и англ.
7. Шесть поэтов [Текст] : [в т. ч. поэзия Луизы Глюк] / пер. И. Мизрахи. – Санкт-Петербург : Абель, 1999. – 103 с.

² *Позначка видань з фонду Запорізької ОУНБ

ТВОРЧИСТЬ

8. Басинский П. Нобель за Глюк. Нобелевским лауреатом по литературе 2020 года вопреки прогнозам стала американская поэтесса / Павел Басинский // RG. Рос. газ. : [сайт]. – URL: <https://cutt.ly/VglSZpp>. – Дата публикации: 8.10.2020.
9. Безжалостная ясность и чудо жизни. Луиза Глюк – лауреат Нобелевской премии-2020 // Лабиринт : [сайт]. – URL: <https://www.labyrinth.ru/now/luiza-glyuk/>
10. Волуйская М. Кто такая Луиза Глюк, которая получила Нобелевскую премию по литературе? / Мария Волуйская // Аргументы и факты : [сайт]. – URL: <https://cutt.ly/AgISNdj>. – Дата публикации: 08.10.2020.
11. Волчек Д. «Она – поэт огромного масштаба». Разговор с переводчиком Луизы Глик / Дмитрий Волчек, Борис Кокотов // Радио Свобода : [сайт]. – URL: <https://www.svoboda.org/a/30883977.html>. – Дата публикации: 09.10.2020.
12. «Все, чего мне хотелось – стать голой». За какие стихи дали нобелевку американской поэтессе Луизе Глюк // Страна. UA : [сайт]. – URL: <https://cutt.ly/TglS4Eg>. – Дата публикации: 8.10.2020.
13. Горянський О. Нобелівську премію з літератури 2020 року отримала Луїза Глюк / Орест Горянський // Уряд. кур'єр : [інтернет-версія]. – URL: <https://cutt.ly/bgczfeZ>. – Дата публікації: 9.10.2020.
14. Гумыркина И. Луиза Глюк//Универсальный нобелевский лауреат / Ирина Гумыркина // Формаслов : [электрон. журн.]. – URL: <https://cutt.ly/Xgczho4>. – Дата публикации: 18.10.2020.
15. Кан А. Нобелевскую премию по литературе получила американка Луиза Глюк / Александр Кан // BBC.News : [сайт].

- URL: <https://www.bbc.com/russian/features-54463939>. – Дата публикации: 8.10.2020.
16. Карасик В. Поэтическая рефлексия: содержательные характеристики : [в т. ч. творчество Луизы Глюк] / Карасик В. [и др.] // Вестн. Волгоград. гос. ун-та. Серия 2, Языкознание. – 2013. – № 3. – С. 113-118. – URL: <https://cutt.ly/9glDswk>
 17. Ковалева И. Пейзаж с блаженным Иеронимом (о переводах современной американской поэзии) [Текст] : [в т. ч. о сборнике стихов Луизы Глюк, изданном в 2002 г. в рамках издат. серии «ARS-INTERPRES»] / Ирина Ковалева // Иностран. лит. – 2004. – № 4. – С. 268-273.*
 18. Луиза Глюк : [биография, личная жизнь, творчество, награды, интересные факты] // 24СМИ : [сайт]. – URL: <https://24smi.org/celebrity/135817-luiza-gliuk.html>
 19. Луиза Глюк : [биография, творчество] // Википедия. Свободная энциклопедия : [сайт]. – URL: <https://cutt.ly/XgtZ2L6> (https://ru.qaz.wiki/wiki/Louise_Gluck).
 20. Луїза Глік : [біографія та творчість] // Вікіпедія. Вільна енциклопедія. – [сайт]. – URL: <https://cutt.ly/RgcrB1w>
 21. Лукьянова И. Г. Роль претекста в романе Элайзы Грэнвилл «Гретель и тьма» : [упоминается стихотворение Луизы Глюк «Гретель во тьме»] / И. Г. Лукьянова // Universum: филология и искусствоведение. – 2017. – № 7. – С. 5-11. – URL: <https://cutt.ly/DglFuQa>
 22. Марков А. Университетская поэтесса. Настоящее как благородство в творчестве Луизы Глик / Александр Марков // IQ.HSE.RU : [сайт]. – URL: <https://iq.hse.ru/news/405637463.html>
 23. Мильчин К. Кто такая лауреат Нобелевской премии по литературе Луиза Глюк : [лит. критик, шеф-редактор междунар. сервиса аудиокниг Storytel К. рассказывает, чем

- примечательна поэтесса Луиза Глюк] / Константин Мильчин // Стиль : [сайт]. – URL: <https://cutt.ly/Vgcl6om>. – Дата публикации: 8.10.2020.
24. Нобелівську премію з літератури отримала американська поетка Луїза Глюк // Zaxid.net : [сайт]. – URL: <https://cutt.ly/Vgcu1Tq>. – Дата публікації: 8.10.2020.
 25. Петрович А. Ю. «Дикий ирис» Луизы Глюк в свете культурного наследия иудаизма / А. Ю. Петрович // Журн. Белорус. гос. ун-та. Филология. – 2019. – № 3. – С. 40-48. – URL: <https://cutt.ly/KgcrtH7>
 26. Потерянюк Ю. Слушать и слышать свое «я» – что нужно знать о нобелевской лауреатке по литературе 2020 Луизе Глюк / Юлия Потерянюк // 112. UA : [сайт]. – URL: <https://cutt.ly/wglFaec/>. – Дата публикации: 8.10.2020.
 27. Прокопенко І. Луїзу Глюк порівнюють із Ліною Костенко / Ілля Прокопенко // Gazeta.ua : [сайт]. – URL: <https://cutt.ly/KgczeF2>. – Дата публікації: 16.10.2020.
 28. Селезньова Є. Що потрібно знати про Луїзу Глюк / Євгенія Селезньова // Your Art : [сайт]. – URL: <https://cutt.ly/Ngczig5>. – Дата публікації: 8.10.2020.
 29. Соболевская О. В. Глюк в поэзии. Открываем для себя стихи лауреата Нобелевской премии по литературе 2020 года / О. В. Соболевская // IQ.HSE.RU : [сайт]. – URL: <https://iq.hse.ru/news/405481578.html>. – Дата публикации: 8.10.2020.
 30. Улюра Г. Нобелівська премія з літератури: а хто така Луїза Глік? / Ганна Улюра // ДС.dsnews.ua : [сайт]. – URL: <https://cutt.ly/4glFRyz>. – Дата публікації: 8.10.2020.
 31. Юзефович Г. Нобелевскую премию по литературе получила американка Луиза Глюк – один из самых титулованных

ПОЭТОВ В США / Галина Юзефович // Meduza : [сайт]. – URL: <https://cutt.ly/zglFKdU>. – Дата публикации: 8.10.2020.

* * *

32. Am, Muhammad Dirgantara Esa Valentino. A Reading of the Third «Vespers» by Louise Glück // Journal of Language and Literature. – 2020. – V. 20.1. – P. 103-112. – URL: <https://cutt.ly/Igcrjqa>
33. Am, Muhammad Dirgantara Esa Valentino. The Longing Soul in «Vespers» (#3) by Louise Glück : Diss. / Muhammad Dirgantara Esa Valentino Am ; Department of English Letters, Faculty of Letters, Sanata Dharma University. – Yogyakarta : Sanata Dharma University, 2017. – 134 p. – URL: <https://cutt.ly/eglGonS>
34. Cooke, Allison. The Poetry of Louise Glück: The Search for a Feminine Self through the Lens of Kristevan Psychoanalytic Feminist Literary Theory / Allison Cooke ; Presbyterian College // Papers & Publications: Interdisciplinary Journal of Undergraduate Research. – 2017. – V. 6. – P. 26-36. – URL: <https://cutt.ly/7glGsbN>
35. Cummings, Kaisa. Chapter 1: Louise Glück // The Art of Leaving Nothing Behind: Feminist Consciousness in the Poetics of Louise Glück, Barbara Guest, and Lisa Robertson / Kaisa Cummings. – 2013. – P. 1-23. – URL: <https://cutt.ly/vglG1Af>
36. Haynes, Penelope Alice Edith. The Two-Faced Trope: Prosopopoeia in Denise Levertov, Margaret Atwood and Louise Glück : A Thesis Submitted in Fulfilment of the Degree Masters of Arts at the University of Otago, Dunedin / Poppy Haynes. – [Otago, Dunedin], 2011. – 105 p. – URL: <https://cutt.ly/QglFN95>
37. Hedley, Jane. «I'll tell you something»: Reader-Address in Louise Glück's Ararat Sequence : [«Арапат» Луізі Глюк] // Literature Compass. – 2005. – V. 2.1. – 7 p. – URL: <https://cutt.ly/lgy8hk>

38. Mahoney, Louisa. Daffy Duck and Allegorical Violets: Inane Voices Asking Philosophical Questions in the Poetry of Louise Glück and John Ashbery : [філос. запитання у поезії Луїзи Глюк та Джона Ешбері] / Louisa Mahoney. – Hartford Connecticut : Trinity College, 2018. – 15 p. – URL: <https://cutt.ly/LglGrm8>
39. Olivier, Marie. The Mosaic prestige, A Reading of «Day Without Night» by Louise Glück / Marie Olivier // *Revue francaise detudes americaines*. – 2017. – V. 1. – P. 26-41. – URL: <https://cutt.ly/nglGy2D>. – Платний доступ.
40. Olivier, Marie. The Summer Garden Photograph, Or a Barthesian Reading of the Mutable Poetics of Louise Glück / Marie Olivier // *Angles. New Perspectives on the Anglophone World*. – 2017. – № 4. – 17 p. – URL: <https://journals.openedition.org/angles/1516>
41. Pache, Corinne Ondine. «That's What I'll Remember»: Louise Glück's Odyssey from Nostos to Nostalgia // *Classical and Modern Literature* . – 2008. – V. 28 (2). – 14 p. – URL: <https://cutt.ly/dglF45B>
42. Sastri, Reena. Louise Glück. – 11 p. – URL: <https://cutt.ly/3gcrclq>
43. Schroeder, Amy E. «If to speak meant to repeat myself»: repetition in the later poetry of Louise Glück : [Doctoral dissertation] / Amy E. Schroede ; Baylor University. – 2014. – 210 p. – URL: <https://cutt.ly/sglGgVG>
44. Spiegelman, Willard. «Are You Talking to Me?»: Speaker and Audience in Louise Glück's The Wild Iris : [«Дикий ірис» Луїзи Глюк] // *Literature Compass*. – 2005. – V. 2.1. – 6 p. – URL: <https://cutt.ly/HgpemiF>
45. VanSpanckeren, Kathryn. Contemporary American poetry [Текст] : [у т. ч. творчість Луїзи Глюк] // *Outline of American literature. Revised edition* / Kathryn VanSpanckeren. – USA : The United

- States Department of State, 1994. – P. 121-135.*– Відомості доступні також в інтернеті: <https://cutt.ly/TglF6DR>
46. VanSpanckeren, Kathryn. Contemporary Literature [Текст] : [у т. ч. творчість Луїзи Глюк] // U.S.A. Literature. In Brief / Kathryn VanSpanckeren ; Bureau of Intern. Inform. Programs U. S. Dep. of State. – [S. 1.] : GPS, [20--?]. – P. 48-52. : ill.*
47. Werdiningsih, Wiwit. Romanticism elements in two poems by Louise Elisabeth Glück taken from avero poems collection : Diss. / Wiwit Werdiningsih ; Syarif Hidayatullah State Islamic University. – Jakarta, 2012. – 85 p. – URL: <https://cutt.ly/uglGxug>
48. Zazula, Piotr. «To love silence and darkness»: uneasy transcendence in Louise Glück's poems / Piotr Zazula // Brno Studies in English. – 2012. – V. 38, № 1. – P. 159-177. – URL: <https://cutt.ly/VglGawd>

З поезій Луїзи Глюк в українських перекладах

Ставок

Ніч накриває ставок своїм крилом.
Під вінценосим місяцем я розрізняю
твоє обличчя у воді, між рибин і дрібних
лунких зірок. У нічному повітрі
поверхня ставка – лискучий метал.

Там, у воді, твої очі розплющені. В них –
зблискує спогад, який я впізнаю, так, ніби
ми знали одне одного ще дітьми. Наші коники
паслися на пагорбі, сірі
з білими відмітинами. Тепер вони пасуться
з небіжчиками, що чекають,
як діти, під своїми гранітними нагрудниками,
притомні й безпорадні:

Пагорби далеко. Вони здіймаються,
чорніші за дитинство.
Про що ти думаєш, коли лежиш так тихо
над водою? Коли ти такий, мені кортить
тебе торкнутися, та я стримуюся, бо бачу,
що в минулому житті ми були однієї крові.

Дикий ірис

Страждання моє
закінчувалося дверима.
Вислухай мене: бо те,
що ви звете смертю, я пам'ятаю.
Були шéлести, хилитке гілля сосен наді мною.

Потому – ніщо. Мерехтіння
тьмавого сонця на висхлому ґрунті.
Як страшно
лежати притомно
у темній могилі землі.
Та все скінчилось: той ваш одвічний жах,
коли душа живе, але німує,
раптово обірвався, тверда земля
напнулася горбочком. Щось порснуло
в низький підлісок – може, птахи.
Ти, що не пам'ятаєш
вертання з того світу, кажу тобі:
мова моя знов мені надалася; все, що
вертається нізвідки, приходить,
аби заговорити:
з мого живого осердя забив
превеликий фонтан – темно-сині
тіні на лазурових водах.

Вітер відлігає

Коли я створив вас, я любив вас,
нині ж я вас жалію.
Я дав вам усе, що треба:
ложе землі, синю ковдру повітря...
Віддаляючись від вас,
я бачу вас чіткіше.
Досі, ваші душі вже мали б розростися безмірно,
натомість вони скніють,
малі балакучі цурпалки...
Я не шкодував для вас дарів:
блакиті весняних ранків,

часу, з яким ви не знали, що робити...
Та вам праглося більшого – ще одного дару,
відкладеного до часу іншого творіння.
Тож хай як ви сподівалися,
вам не жити в саду,
серед буяння рослин,
ваші життя – не колобіжні, як їхні:
ваші життя – це політ птаха,
що починається й завершується нерухомо,
що починається й завершується, як дуга,
що сягає від яблуні до берези.

пер. Ірини Шувалової

Фантазія

Я скажу тобі таке: щодня
помирають люди. І це лиш початок.
Щодня в похоронних бюро народжуються нові вдови,
нові сироти. Вони сидять, склавши руки,
і думають, що ж робити з цим новим життям.
Потім йдуть на цвинтар, дехто й
вперше. Вони бояться то плакати,
то не плакати. Хтось нахиляється,
шепче, що робити далі,
це часто пара слів,
як от кинь грудку грязюки
в розверзлу могилу.
А потому всі повертаються в дім,
де раптом зібрався натовп.
Вдова сидить на дивані, дуже вродлива,
тому люди вишиковалися поперед неї,
іноді беруть за руку, іноді обіймають.

Для всіх в неї знайдеться слово –
дякую, дякую, що прийшли.
Десь в серці вона хоче, щоб всі пішли геть.
Вона хоче повернутися на цвинтар,
назад у палату, в лікарню. Та вона знає, що
це неможливо. Це її єдина надія,
повернути усе назад. Туди, недалечко,
де шлюб і перший поцілунок

пер. Марти Госовської

**Луїза Глюк -
Лауреат Нобелівської премії-2020**

Бібліографічний список

Укладач *М. Маслова*
Редактор *Т. Пішванова*
Комп'ютерна верстка *Г. Мацієвська*

Наклад 10 прим.
Віддруковано у Запорізькій ОУНБ
просп. Соборний, 142, Запоріжжя, 69095

Відділ наукової інформації та бібліографії
Телефон: 787-53-57
Ел. пошта: bibliograf.zounb@gmail.com, bibliograf@zounb.zp.ua

**Попередні випуски серії
«Лауреати літературних премій»**

2013

Еліс Манро – лауреат Нобелівської премії-2013

2014

Мирослав Дочинець – лауреат Шевченківської премії-2014

Патрік Модіано – лауреат Нобелівської премії-2014

2015

Юрій Буряк – лауреат Шевченківської премії-2015

Світлана Алексієвич – лауреат Нобелівської премії-2015

2016

Боб Ділан – лауреат Нобелівської премії-2016

Охрам Памук – лауреат Нобелівської премії-2006

2017

Іван Малкович – лауреат Шевченківської премії-2017

Кадзуо Ісігуро – лауреат Нобелівської премії-2017

2018

Емма Андієвська – лауреат Шевченківської премії-2018

Ольга Токарчук – лауреат Нобелівської премії-2018

2019

Петер Гандке – лауреат Нобелівської премії-2019

2020

Маріанна Кіяновська – лауреат Шевченківської премії-2020

Тарас Прохасько – лауреат Шевченківської премії-2020

Електронні версії видань:
<http://zounb.zp.ua/node/3903>





**ЗАПОРІЖЖЯ
ПР. СОБОРНИЙ, 142
061 787 53 57**

**BIBLIOGRAF.ZOUNB@UKR.NET
BIBLIOGRAF@ZOUNB.ZP.UA**

**FACEBOOK.COM/BIBLIOGRAF.ZOUNB
YOUTUBE.COM/BIBLIOGRZOUNB**

ZOUNB.ZP.UA